

at der ikke var nogen Trang til en saadan Institution. Men det viste sig, at der meldte sig over halvfjerde hundred Tusind Vælgere til Valglisterne, hvilket viste, at der var dog en ganske betydelig Tilslutning til denne Tanke Landet over. 350,000 Vælgere ere nemlig ikke saa ganske lidt, naar man henser til Vælgermassen ved andre Valg. Det er temmelig betydeligt, og det viste sig ogsaa, da Vælgene senere blev foretagne, at der mødte et meget betydeligt Vælgertal for at deltage i disse Valg.

Den Tilslutning og Sympati, som Loven om Menighedsraad saaledes straks fik, tror jeg, man kan sige, at denne Foranstaltning i Virkeligheden har bevaret Landet over. Det er klart, at den samme Indvending, som jeg heller ikke var blind for den Gang, gøres endnu: at det er ikke saa meget, der er lagt ind under Menighedsraadens Forretningsomraade, som man kunde ønske. Men naar Institutionen har faaet den Tilslutning, som den har, og naar den fremdeles bevarer den Sympati, den allerede straks mødte, er der heller ikke for mig nogen Tvivl om, at efterhaanden ville i Tidens Løb Menighedsraadene faa lagt mere og mere ind under deres Omraade og faa mere og mere Indflydelse paa kirkelige Forhold, navnlig naar vi en Gang kunne naa saa vidt, at Institutionen slaas endelig fast. Det er min Overbevisning, at for at naa det Formaal, som Venstre har paa dette Omraade, nemlig at Kirken mere og mere skal frigøre sig fra Samhörighed og Sammenhold med Staten og fra Statens Indflydelse, er det nødvendigt, at Menighederne organiseres, og at de faa Selvstyre, at de kort sagt lære at staa paa egne Ben, lære at give deres Villie Udtryk overfor Statsmagten.

Vil man nu spørge — og det kunde der være Grund til, hvis man vil gaa særlig ind paa Sagen —, hvilken Indflydelse det kirkelige Udvalgs Arbejde har haft, tror jeg, Svaret derpaa ikke kan afgives saa ganske kort. Jeg skal ikke komme dybere ind derpaa, men jeg kan i alt Fald ikke være med til ligesom at slaa en Streg over dette Arbejde og sige, at det ingen Betydning har, hvilket adskillige have været tilbøjelige til. Det har sikkert haft ikke ringe Betydning. Det er et stort Arbejde, det kirkelige Udvalg har præsteret. Jeg skal ikke rose det alt sammen, det er der ingen Grund til, for det har sine Mangler, navnlig paa Hovedspørgsmaalets, Forfatningsspørgsmaalets Omraade. Der

er adskillige Ting af, hvad navnlig Fler-tallet har fremsat i Udvalget, som jeg ikke er enig i — der er ogsaa mange gode Ting deri —, men paa andre Omraader, paa mere specielle Omraader, har det kirkelige Udvalg udrettet ikke saa ganske lidt. Det har givet Udkast til forskellige Love af stor Betydning for Kirken, og jeg tvivler ikke om, at Lovgiverne om disse Spørgsmaal i Fremtiden ville finde hen til Betænkningerne fra det kirkelige Udvalg og der finde adskillige gode Ting, som ville være dem nyttige under deres Arbejde. Jeg tror ogsaa, at adskillige af de Ting, som ligge i Betænkningerne fra det kirkelige Udvalg, i en ikke fjern Fremtid ville blive tagne op. Lønningsspørgsmaalet er saaledes en Ting, som Lovgivningsmagten vil blive nødt til at tage op, ikke alene fordi Præsternes Lønningsmaade er forældet, men ogsaa fordi Menighederne efterhaanden ville blive interesserede i, at der kommer en ny Lønningsmaade for Præsterne, navnlig saaledes, at Menighederne faa større Indflydelse paa Ansættelsen af Præster, uden at der derved skabes Vanskeligheder for dem med Hensyn til Lønningsmaaden.

Men alt dette ligger jo ikke for i dette Øjeblik, og derfor er det ikke min Agt at komme ind paa alle disse Spørgsmaal som have beskæftiget det kirkelige Udvalg, og endnu mindre at komme ind paa en virkelig indgaaende Kritik af det kirkelige Udvalgs Arbejde. Det, der ligger for i dette Øjeblik, er det Spørgsmaal, om Menighedsraadene fremdeles skulle opretholdes, og det tror jeg, der fra alle Sider er Enighed om. Jeg kan derfor ogsaa slutte mig til Tanken i nærværende Lovforslag, som netop gaar ud derpaa, og jeg kan takke den højtærede Minister, fordi han har indskrænket sig til at forelægge dette Lovforslag og ikke i Aar er kommen med alle de Lovforslag, som ligge i det kirkelige Udvalgs Betænkning. Tiden er ikke dertil. Vi have i Aar allerede haft meget Stof fremme. En stor Del af det er desværre bleven lagt paa vort Bord paa Grund af Tidernes Ugunst og Ulykker, men det har jo taget Tiden, og vi staa foran flere store Spørgsmaal, hvoraf Forvarsspørgsmaalet nærmer sig stærkt. Jeg takker derfor den højtærede Minister, fordi han har indskrænket sig til at fremsætte dette lille Lovforslag.

Jeg kan imidlertid ønske, at Lovforslaget faar en noget anden Form end den, hvori det her fremtræder. Jeg tror, det vilde være mere praktisk, om man trykte